

посветена на Испанската гражданска война. Нов етап в творчеството му представлява стихосбирката „Стихове в паласките“ (1954) – лиричен дневник на мъжеството и героизма

на българския войник във Втората световна война. В следващите стихосбирки („Смешен пантеон“, 1957; „Лирика“, 1960; „За да останеш“, 1965; „Жив съм“, 1987 и др.) намират място

главно душевните вълнения на поета и неговата гражданска позиция.

Веселин Ханчев е автор и на пиеси, превежда творби от френски и руски поети. Умира едва 47-годишен. ◆

Безсмъртие

*Ще минат ешелоните на времето,
в косите ни ще паднат преси сняг,
събития, ту малки, ту големи
край нас ще бягат в своя бесен бяг.*

*Земята ще е пак земя. Небето
ще бъде пълно пак със ветрове,
ще блъскат неспокойно вековете
водите си във своите брегове.*

*А ние ще сме пръст корава, черна,
безименна земя, безимен прах.
И вий, които идвате на смена,
ще кажете: „Смъртта прибра и тях!“*

*О, лъжете се! Ние ще живеем!
Епохата ще бъде наша плът!
Ний толкова се борихме за нея,
че победихме и самата смърт.*

*Какво, че ще изгният наште кости.
Какво, че дъжд кръвта ни ще измий!
Не бяхме тук, епоха, твои гости,
а зидахме те ден и нощ сами.*

*Затуй ще бъдем тук. Над нас ще никнат
не кръстове, прогнили от дърво,
а фабрики, в които пей челика,
и градове, в които ври живот.*

*Кръвта пролята в нефт ще се превърне
и пулса ни — могъщ моторен шум.
Повярвайте ни, пак ще се завърнем
във вашите очи, ръце и ум!*

Посвещение

*За да останеш, за да си потребен,
за да те има и след теб дори,
ти всяка вещь и образ покрай тебе
открий отново и пресътвори.
Пресътвори ги ти като лозата,
затворила пространствата в зърна,
като дървото в плод, като пчелата,
създала мед от пръст и светлина;
като жената стенеща, в която
по-траен образ дири любовта,
като земята връщаща богато
и облаци, и птици, и листа.*

*О, трябва всяка вещь да се изстрада,
повторно всяка вещь да се роди
и всеки образ, който в теб попада,
да свети с блясък непознат преди,
и мислите да правят в тебе рани,
мъчително и дълго да тежат
и всяка мисъл в тебе да остане
като зарастнал белег в твойта плът.
Как иначе това, което вземаш,
стократно оплодено ще дадеш
в горещи багри, в щик или поема,
в космичен полет и в чугунна пещ?
Как то ще стане дирене сурово
и кратък залез, и другарска реч,
и падане, и ставане отново,
и тръгване отново надалеч,
и ласка по косата и засада,
и хоризонти с мамещи звезди?
О, трябва този свят да се изстрада,
повторно трябва в теб да се роди
и всяка вещь и образ покрай тебе
сърцето твое да пресътвори,
за да останеш, за да си потребен,
за да те има и след теб дори.*

Панчо Владигеров

(1899–1978)

**120 години от рождението му.
Композитор, пианист, диригент и педагог.**

Роден е, заедно с брат си-близък, в Цюрих, Швейцария. Като дете живее в Шумен. Музикалното си образование започва в Частното музикално училище в София – пиано при чеха Индржих (Хенрих) Визнер и композиция и теория на музиката при Добри Христов. В периода 1912–1915 г. изучава композиция и пиано в Средното музикално училище в Берлин, след което постъпва в Академията на изкуствата, завършвайки я през 1921 г. с отличие.

Още като студент, Панчо Владигеров печели престижни международни

конкурси. В началото на творческата си кариера работи като диригент в театъра на М. Райнхард в Берлин. Изнася концерти в Германия, Франция, България, пише музика към сценични произведения, в този период създава рапсодията „Вардар“ – първото българско симфонично произведение, спечелило международна известност.

През 1932 г. Панчо Владигеров се завръща в България. Тук той заема професорско място в Българската държавна консерватория, където преподава повече от 40 години. Продължава и в творческата си дейност – пише операта „Цар Калоян“ (1936), балета „Легенда за езерото“ (1946), множество симфонични и камерни произведения, песни и сценични творби. Панчо Владигеров е основоположник на редица жанрове в българската музика, той е творец със

Панчо Владигеров

самобитен стил, дълбоко свързан с българската народна музика.

Днес славният композитор има своя къща-музей, както в Шумен, така и в София. От 1995 г. Националната музикална академия в София носи неговото име. ◆